

סביב הדיאלוג הפלסטיני-ישראלי. התוכן לשי
פוך מעט אור על סיפורו של דיאלוג זה, וכי
צד החי?

טרם הגיעה העת לגלות את כל הקלפים, ולפרסם את
סיפור הדיאלוג במלואו.
מה שאוכל לומר כעת הוא, שהחל לחשוב עליך
בראשית שנות ה-70, ולמנוח סעיד חמאמי היה תפקיד
בחיבור עם הכוחות הדמוקרטיים הישראליים. אין
אנו שוכחים את התפקיד שמילאו אחים רבים, באירגונים
הפלסטיניים האחרים, במיוחד את התפקיד שמילא האח
נאיף חואתמה, שהיה המנהיג הפלסטיני הראשון שנפגש
עם ישראלי ושווח עימו בסוגיית השלום, בשנת 1974.
המדובר בפגישתו עם חבר מערכת העיתון הישראלי
ידועת אחרונות, ושיחתו המפורסמת עימו. החזית הדמו
קרטית המשיכה ביוזמה זו, בהקמה בימה פלסטינית
ישראלית משותפת, הלאו הוא הריבעון חמטין, שיצא
לאור במשך כמה שנים בפאריס ושהיתה לו מועצת
מערכת משותפת ישראלית-פלסטינית.

לאחר שקיבלה המועצה הלאומית הפלסטינית החלטה
המתירה הידברות עם הכוחות הדמוקרטיים הישראליים,
נערכו פגישות רבות עם הכוחות האלה, ובהם השתתפו
אפילו נציגים מחזיתות-הסירוב הפלסטיניות. בפגישה
המפורסמת שנערכה בסופיה בספטמבר 1981, שכללה גם
נציגים מן הכנסת הישראלית, השתתף גם האח אבר
מייזר (דובר בכיר של אש"ף), וכן נציגים של אל-צאעיר
קה. המפקדה הכללית (של אחמד ג'יבריל) והחזית

האמירה החוזרת ונשנית כי ההכרה בישראל היא הקלף החשוב ביותר שבידי הפלסטינים היא מוטעית

הדמוקרטיה. בישיבה המשותפת אשר נערכה במוסקבה,
בחדש פברואר 1981, בין משלחת אש"ף ורק"ח,
השתתפו, גוסף על נציגי פת"ח, גם נציגים מן החזית
הדמוקרטית והמפקדה הכללית. כן התנהלו מפגשים
רבים אחרים, שאין טעם להזכרם כרגע.

(הערות, "העולם הזה": כאן מגלה סרטאוי בפעם
הראשונה כי אכן הוחלט בדרג הגבוה ביותר של אש"ף
לקיים את הדיאלוג עם כוחות-השלום הציוניים - החל
בראשית הדיאלוג, שנערך בין סעיד חמאמי ואורי
אבנרי. איזכור המועים שניהלו אירגונים שמאליים
באש"ף - כגון, "החזית הדמוקרטית" של חוותמה,
והמפקדה הכללית" של אחמד ג'יבריל עם רק"ח
בא לחשוף את צביעותם, מאחר שהם עומדים עכשיו
בראש המגננים למגעים עם כוחות-השלום הישראליים.
דברי סרטאוי גם מפריכים את ההכחות שפור-
סמו מדי פעם על-ידי פרוק קדומי, ראש המחלקה
המדינית של אש"ף, ואחרים, שבהן נאמר כי לא היו
מגעים בין נציגי-אש"ף מוסמכים ובין אישים ישראליים.
אמצעי-התיקורת בישראל עטו על הכחות אלה כמוצ-
אי שלל רב, והן הביאו נזק עצום וטראגי לעניין
(השלום).

אם אכן היו פגישות אלה לגיטימיות
ורשמיות, ואם אכן השתתפו האירגונים האחר
רים בפגישות אלה, מדוע באה ההתקפה
עליך? מהי סיבת המחוקות סביב הדיאלוג
עם הכוחות הישראליים הללו?

הוויכוח לא היה על עצם העיקרון של הדיאלוג, אלא
סביב השאלה עם מי לשתף.
האגף האופוזיציוני באש"ף עמד על כך שהדיאלוג
יוגבל למיפלגה הקומוניסטית הישראלית (רק"ח) ושנוציא
מתכולתו את כל הכוחות הישראליים הבלתי מארכסיסטי-
טיים, בעוד שעמדתנו היתה שהמארכסיזם אינו יכול
להיות קריטריון, אלא שחייב להיות קריטריון אחר,
לדעתנו יש להיבדל עם כל הכוחות שמתקיימים בהם
התנאים הבאים: ראשית: הסכמה לנסיגה מלאה מן
השטחים שנכבשו בשנת 1967. שנית: הכרה באש"ף
כנציג הלגיטימי היחיד של העם הפלסטיני. שלישית:
הכרה בזכות העם הפלסטיני לכונן את מדינתו העצמאית
בהנהגת אש"ף, שבירתה בירושלים. רביעית: הכרה
בזכות השיבה של העם הפלסטיני.

הבעיה ביחס לחלק מחברי המועצה הלאומית היתה,
שחוכנית ברזניב מקובלת עליהם בהיותה מארכסיסטית,
והיחידות עם רק"ח לגיטימית בהיותה מיפלגה מארכ-
סיסטית, ואילו תוכנית האמיר פאהד אינה מקובלת, משום
שאינו מארכסיסטי. עם כל הוקרתי והערכתי לנשיא ברז-
ניב ולרק"ח, אני עומד על-כך שהמארכסיזם אינו
קנה-מידה לדיון. הקריטריון היחיד הוא האינטרס הלאומי
הערבי הפלסטיני.

(הערות, "העולם הזה": כאן מגיע סרטאוי בעקיפין
אל מרכז הוויכוח באש"ף, אמנם, להלכה אין הוויכוח
נטוש סביב עניין המארכסיזם, אלא סביב עניין הציונות.
אולם הסיסמה האנטי-ציונית שמשתמש גם כאן מסווה
למגמות שונות לגמרי. אירגוני השמאל באש"ף, הכפופים
למרות ברית-המועצות, משתדלים למנוע כל מגע בין
אש"ף ובין כוחות-השלום הישראליים, מחוץ לרק"ח.
הדבר בא להבטיח לא רק את המנופול של רק"ח,
אלא - ובעיקר - את שליטת ברית-המועצות על
ההליך. סרטאוי, המכוון את דבריו בראיון זה אל

הקורא הסעודי, בעל ההשקפה האנטי-מארכסיסטית, שם
את הדגש במקום הנכון.)

במהנה הפלסטיני והערבי נשמעים די
בורים רבים בעניין ההכרה בישראל. מהי עמ'
דתך בנוגה זו?

לבעיה זו כמה אספקטים.
במישור הטכני יש להכירה במדינה כלשהי כמה אלמנ-
טים. הראשון בהם: אלמנט הסימטריה. ההכרה מתרחשת
בין מדינה ריבונית אחת ובין מדינה ריבונית אחרת.
כלומר - ההכרה היא אחת מצורות-הביטוי של הריבו-
נות. אש"ף אינו מדינה בעלת ריבונות, ואין מתקיים
בה תנאי הסימטריה.
האלמנט השני הוא ההדדיות. אין הכרה חד-צדדית,
אלא הכרה הדדית. ההכרה החד-צדדית היא חסרת מש-
מעות חוקית לחלוטין.

האלמנט השלישי הוא היות ההכרה מהלך חזוי, המות'
נה בפיתרון בעיות תלויות ועומדות בין הצדדים, והמרת

סרטאוי, פרייג' ואד-שווא *
איום ברצח

עמוד-הפתיחה של הראיון ב"אד-מג'דה"
אומץ-לב

סוג אחד של יחסים בסוג אחר. אין ההכרה יכולה להיות
תנאי מוקדם למשא-ומתן, אלא סיכום של משא-ומתן
שהוכתר בהצלחה, ושהושגה בו הסכמה בדבר פיתרון
משיבע רצון לבעיות התלויות ועומדות. כלומר, הוא
תוצאה, ולא גורם.

נותר אלמנט רביעי, והוא: ההגדרה. ההכרה במדינה
מסוימת מותנית בהגדרת גבולותיה של אותה מדינה.
הכרה איננה מושג אבסולוטי. מה הם הגבולות, שאנו
מתבקשים להכיר בהם? ישראל של בנין, השואפת
להגיע אל מקורות-הנפט הערביים, או ישראל של גבולות'
החלוקה, למשל?

במישור המדיני יש לזכור כי הן ממשלת הליכוד
הן הנהגת מיפלגת-העבודה דוחות את ההכרה הפלסטי'
נית בישראל בכל התנאים הנסיבות, ודבר זה הופך

* על שעל אלה-הדף, ביטאון החזית העממית לשיחור
פלסטיני, המתאר את שלושתם כסוכנים ציוניים וקורא
להירגתם.

את האמירה החוזרת ונשנית מדי פעם, כי ההכרה היא
הקלף החשוב ביותר שבידי הפלסטינים. לאמירה מוטעית
וחסרת יסוד מציאות.

(הערות, "העולם הזה": מובן שהפסוק האחרון הוא
הקובע. אחרי שסרטאוי מפרט את הנימוקים המקו-
בלים בני הדיפלומטיה של אש"ף לאי-הכנות להכיר
בישראל בשלב זה, הוא מרמז במישור האחרון שיש
לבחון נימוקים אלה מחדש. כלומר: שאי-הכנות
לחזית בפרוש על נכונות אש"ף להכיר בישראל תמו-
רת הכרה ישראלית באש"ף - היא עתה בעוכרי
העניין הפלסטיני.)

ראש עיריית עזה, החאג' ראשד אל
שווא, וראש עיריית בית-לחם, מר אליאס
פרייג, נחשפו להתקפות עזות, עקב הצהרתו
תיבה שקראו להידברות עם הישראלים. מה
דעתך על כך?

עלינו להבחין בין עמדותיהם של ארגונים (פלסטי'
ניים) לבין העמדה הרשמית הפלסטינית, שאותה מבטא
אך ורק הוועד-הפועל של אש"ף.

בהודעתו הרשמית, שפורסמה ביום 27 בינואר 1982
בפלסטיין אל-תוודה, הביטאון הרשמי של אש"ף, אמר
הוועד-הפועל כי הוא התייחס להצהרות מסוימות שנש-
מעו מפני כמה ראשי-ערים, השפעותיהן ומימדיהן, והי
עמדה שאין בה כל גינוי, והיא שונה מן העמדות
שהשמיעו כמה מן האירגונים.

ההתקפות החרפות על החאג' ראשד אל-שווא
התבססו על הצהרות מסולפות, שפירסמו בשמו הרדיו

הדמוקרטיה הפלסטינית היא צורך גורלי לנו. בלעדיה לא יוכל אש"ף לשמור על יצוג הפלסטינים

והעיתונות בישראל. בהכיר זאת העיתון אל תוורה אל-
פלסטינה ב-26 בינואר 1982, וחזרה ואישרה זאת סוכנות-
הידיעות הפלסטינית, ופא, ב-29 בינואר 1982. ההתקפות,
אם כן, בטלות ומבוטלות, מכיוון שהסתמכו על נוסח
שאין בו אמת, ואשר האויב סילפו במיד. יתכן שמש-
רתו היתה לעורר תגובות כאלה.

באשר לאח אליאס פרייג, הוא הכריז כי אש"ף הוא
הנציג הלגיטימי והיחיד של העם הפלסטיני. בהתבססו
על לגיטימיות זו הציע לאירגון להכיר בישראל, כדי
לחשוף את האמת בדבר העמדה הישראלית ההתנחלר-
תית וההתפשטותית, העוינת לשלום, כפי שהבהיר
העתון פלסטיין אל תוורה בגליונו מה-27 בינואר 1982.

האח פרייג לא קיבל על עצמו להכיר בישראל, אלא
הציע להנהגתו הלגיטימית שתעשה כן, כתמורה להכרה
ישראלית בזכויות העם הפלסטיני, וזהו זכותו הלגיטימית.
אני מקווה שלא יבוא היום, שבו תחשב הצגת עמדה
לפני הנהגה לפשע שעונשו מוות, כי פירוש הדבר יהיה
שהמהפכה שלנו, אשר גאוותנו על כך שהיא המהפכה
בעלת ערכי התרבות הכבירים ביותר במאה ה-20,
תשתעבד לסגנון האינקוויזיציה בימיה-הביניים.

הדמוקרטיה בורה הפלסטינית היא צורך גורלי לנו.
בילעדיה לא יוכל אש"ף לשמור על דבקותו בעם
הפלסטיני ועל ייצוגו.

(הערות, "העולם הזה": זוהי ההצהרה האמיצה
ביותר שהושמעה עד כה בזכות חופש-הוויכוח וחופש-
המחשבה במיסגרת אש"ף. ברור כי סרטאוי תומך
בעמדתם של אליאס פרייג' ורשד אל-שווא. הוא רומז
על כך שגם שאר ראשי-האצבור בגדה, הנאמנים לאש"ף,
דוגלים בדיעות אלה, אף כי אינם מבטאים אותן בפומ'
בי. נרמזת כאן דעתו של סרטאוי כי יש לתת מישקל-
יתר למנהיגים הפלסטיניים בשטחים הכבושים, הנא-
מנים לאש"ף, שיש להם זיעה מציאותית מכיוון שהם
קרוכים לזירת-המאבק ולצורכי העם הכבוש.)

מר בסאס אל-שכעה, ראש עיריית שבם,
הצהיר בהזדמנות קודמת, בראיון לעיתון יש'
ראוי שפורסם ב-19 בינואר 1981, שהוא "מכיר
בזכות העם היהודי להגדרה עצמית, בתנאי
שישראל תכיר באותה זכות עצמה לעם הפלס-
טיני". מה דעתך?

הגנו רוחשים מלאו הכבוד וההערכה להתנהגות שלנו
בתוך השטחים הכבושים. נראה לנו בבירור כי עמנו
בשטחים אלה הוא מלוכד, בניגוד לרמויהם של
אויבנו ושל בעלי אינטרסים מסוימים.

האם לדעתך אין המהלכים וההודעות
מטעים כמה אירגונים פלסטיניים מסכנות את
אמינות המהפכה הפלסטינית ומעוררות ספק
באחדות העם הפלסטיני? האיך חושש שמא
כמה אלמנטים משודכים בשטחים הכבושים
ינסו לזמזם את הקריאה לרצוח את אד-שווא
ואליאס פרייג?

ראשית, יש להבחין בין העמדה הרשמית של המהפכה
הפלסטינית לבין עמדותיהם הייחודיות של כמה אירגונים.
להמוני-עמנו, בשטחים הכבושים ומחוצה להם, אין מחור
ייבות אלא לעמדות הרשמיות של האירגון, הבאות
לביטוי בהחלטות הוועד-הפועל. אמינות המהפכה יציבה
ומורשת. והיא חוזקת בלבבות עמנו עקב המהלכים
הבוגרים והאחראיים של הנהגת הפלסטיני.

באשר לאיומי-הרצח שכוונו אל אל-שווא ופרייג,
(המשך בעמוד 76)

25